

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

100 Lietuvos
universitetui
1922–2022

avevita

Nr. 34 (2366)

LSMU ir Kauno klinikų savaitraštis. 2022 m. spalio 26 d.

ISSN 1648-620X

Kauno klinikų Chirurgijos klinikai – 100 metų

Spalio 18 dieną Kauno klinikų Chirurgijos klinika minėjo 100 metų veiklos sukaktį. Šventės metu skambėjo sveikinimo žodžiai, džiugią atmosferą kūrė Vytauto Didžiojo universiteto Muzikos akademijos dėstytojos Astos Juršienės ir studento Mariaus Vytauto atliekami kūriniai.

Mokslo ir verslo bendradarbiavimas farmacijoje: nuo maisto, vaisto – iki jaunystės eliksyro

Farmacijos mokslininkai stebi išaugusį verslo įmonių susidomėjimą bendradarbiaujant kurti inovatyvius produktus. Vien Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) MA Farmacijos fakultete dirbama su daugiau nei 60 mokslo ir verslo bendradarbiystės sutarčių.

Rasa Masiokaitė

LSMU Komunikacijos tarnybos Vidinės ir išorinės komunikacijos skyriaus išorinės komunikacijos specialistė

Verslininkų aktyvumą LSMU MA Farmacijos fakulteto Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedros vedėja profesorė Jurga Bernatienė aiškina itin plačiomis biologinių technologijų bei mokslinių paslaugų galimybėmis, taip pat – pastarojo laikotarpio specifinių – natūralių, sveikatinančių ar skirtų stresui, įtampai mažinti – gaminių poreikiu.

„Net ir iš kai kurių gerai žinomų augalų vertingiausias aktyviausias medžiagas įmanoma išgauti tik pasitelkus biotechnologijas. Gamintojai dažniausiai kreipiasi prireikus panaudoti kokią ypatingą, retą žaliavą, sukurti konkretų produktą, kurio trūksta rinkai, o kartais – turėdami vien idėją. Įvairių inovatyvių gaminių poreikį ypač paskatino koronaviruso pandemijos laikotarpis“, – pastebi profesorė.

»2

»3

Unikalios
išemine širdies
liga sergančių
pacientų gydymo
galimybės

»5

Kauno klinikų
atstovų
stažuotė
Jungtinėje
Karalystėje

»7

Slaugytojų forumas 2022: kurk pasitikėjimą

Jau antrą kartą Lietuvos slaugytojų bendruomenę sudrebino „Slaugytojų forumas 2022: kurk pasitikėjimą“. Inicijatyvinė slaugytojų forumo grupė kartu su partneriais: Lietuvos išplėstinės praktikos slaugos praktikos asociacija (LISPA), Saviugdos ir sveikatingumo akademija, MB bei Jaunųjų gydytojų asociacija (JGA), spalio 14–16 d. Birštone, svetingoje Eglės sanatorijoje, subūrė slaugytojus į trijų dienų trukmės intensyvių mokymų, seminarų, diskusijų ir susitikimų kupiną renginį progresyviai, vieningai ir sąmoningai Lietuvos slaugytojų bendruomenei kurti.

»4

Kauno klinikų Chirurgijos klinikai – 100 metų

1 » Viena stipriausių klinikų

Tardamas sveikinimo žodį Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektorius prof. Rimantas Benetis pastebėjo, kad kartu su Chirurgijos klinika 100 metų jubiliejų mini ir Universitetas. „Ši klinika – viena stipriausių LSMU Medicinos fakulteto klinikų. Čia dirba daug profesorių, atliekamos vienos sudėtingiausių operacijų. Chirurgijos klinika reikšmingai prisideda prie mokslo plėtros, akademinio darbo puoselėjimo. Norisi visai klinikos bendruomenei už tai padėkoti ir palinkėti sėkmės“, – sakė prof. R. Benetis.

Kauno klinikų generalinis direktorius prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius pažymėjo, kad Chirurgijos klinika buvo visų šiuo metu Ligoninėje veikiančių chirurginių padalinių pradininkė. „Šiandien Chirurgijos klinika pirmąją atlikdama kepenų transplantacijas, diegia svarbias naujoves mažai invazinėje chirurgijoje, – atkreipia dėmesį prof. habil. dr. R. Jurkevičius. – Čia į klinikinę praktiką diegiamos pažangios naujos, o vyresnioji chirurgų karta, sukaupusi solidžią patirtį, moko jaunesnius kolegas, kurie ją pritaikys ateityje.“

Klinikos vadovas prof. dr. Algimantas Tamelis džiaugėsi, kad Chirurgijos klinika – didžiausia chirurginio profilio klinika Lietuvoje. „Nuoširdžiai dėkoju visai klinikos komandai už tuos 100 metų, kurie vedė į priekį. Mūsų klinika keitėsi, keičiasi ir tikriausiai keisis ateityje, bet tikslas išlieka toks pats – būti geriausia. Chirurgai visada pasižymėjo tuo troškimu ir judėjimu progreso keliu“, – teigė prof. dr. A. Tamelis.

Reikšmingas proveržis medicinos srityje

Per 100 metų Chirurgijos klinika padarė reikšmingą proveržį medicinos srityje. Dirbant profesionaliai

■ Prof. A. Tamelis (dešinėje).

Kauno klinikų nuotr.

■ Marius Vytautas.

daugiadalykei gydytojų komandai, 2001 metais atlikta pirmoji Lietuvoje sėkminga kepenų pirminio vėžio radiodalykinė abliacija, kontroliuojant ultragarsu. Prof. A. Tamelis priduria, kad nuo 2007 metų glaudžiai bendradarbiaujama su interdisciplinariais radiologais, todėl čia pradėtos atlikti tulžies latakų perkutaninio transhepatinio stentavimo procedūros.

„Vėliau buvo atlikta retroperitoneoskopinė nekroktomija pacientui, sergančiam nekrozinio kasos uždegimu. Šios metodikos įdiegimas leido sumažinti operacinę traumą ir palengvinti šių pacientų sveikimą, komplikacijų skaičių, – pastebi profesorius. – Taip pat atlikome pirmąją Baltijos šalyse NOTES operaciją – kombinuotą transvaginalinę laparoskopinę cholecistektomiją. Nuolat bendradarbiaujame su Nacionaliniu transplantacijos biuru, dalyvaujame organų donorystės ir transplantacijos procese.“

Chirurgijos klinikoje pirmą kartą Lietuvoje pritaikyta hiperterminė intraoperacinė chemoterapija,

Ši klinika – viena stipriausių LSMU MA Medicinos fakulteto klinikų. Čia dirba daug profesorių, atliekamos vienos sudėtingiausių operacijų. Chirurgijos klinika reikšmingai prisideda prie mokslo plėtros, akademinio darbo puoselėjimo.

gydant išplitusius virškinimo organų sistemos navikus. Čia atliekamos ir minimaliai invazinės rezekcinės stemplės vėžio operacijos, kurios visame pasaulyje daromos tik keliuose specializuotuose pasaulio centruose. Į kasdienę praktiką diegiamos inovatyvių minimaliai invazinių storosios žarnos vėžio, ypač tiesiosios žarnos vėžio operacinio gydymo, metodikos.

Veikia ir paroda

Minint 100 metų sukaktį, prisiminta Kauno klinikų Chirurgijos klinikos istorija. Taip pat Kauno klinikose veikia klinikos administratoriaus prof. Žilvino Saladžinsko paroda „Kauno universitetinei chirurgijai 100 metų“. Chirurgijos klinika įkurta 1922 metais. Per pastaruosius metus klinikos chirurgai stažavosi įvairiuose pasaulio centruose, išmoko ir

pradėjo daryti dešimtis naujų operacijų, kai kurios iš jų Lietuvoje ar net Baltijos šalyse atliktos pirmąjį kartą. Iš tokių pažymėtinos sudėtingos išplėstinės onkologinės kepenų, kasos, stemplės, skrandžio, tiesiosios žarnos, skydliaukės, prieskydinių liaukų, antinksčių, krūties operacijos, atitinkančios tarptautinius standartus.

Kauno klinikų inf.

Negyjanti žaizda Nijolės kojoje slėpė susirgimus – užsikimšusias net tris arterijas

Pacientę Nijolę kelis metus vargino negyjanti žaizda po operacijos kojoje. „Kreipiausi į skirtingus gydytojus specialistus, tačiau niekas negalėjo rasti negyjančios žaizdos priežasties, – prisimena moteris. – Esu girdėjusi daug gerų atsiliepimų apie Kauno klinikų gydytojus chirurgus, tad kreipiausi ir čia.“ Nijolė nė neįtarė, kad net trys arterijos – kritinės būklės, jas būtina nedelsiant operuoti.

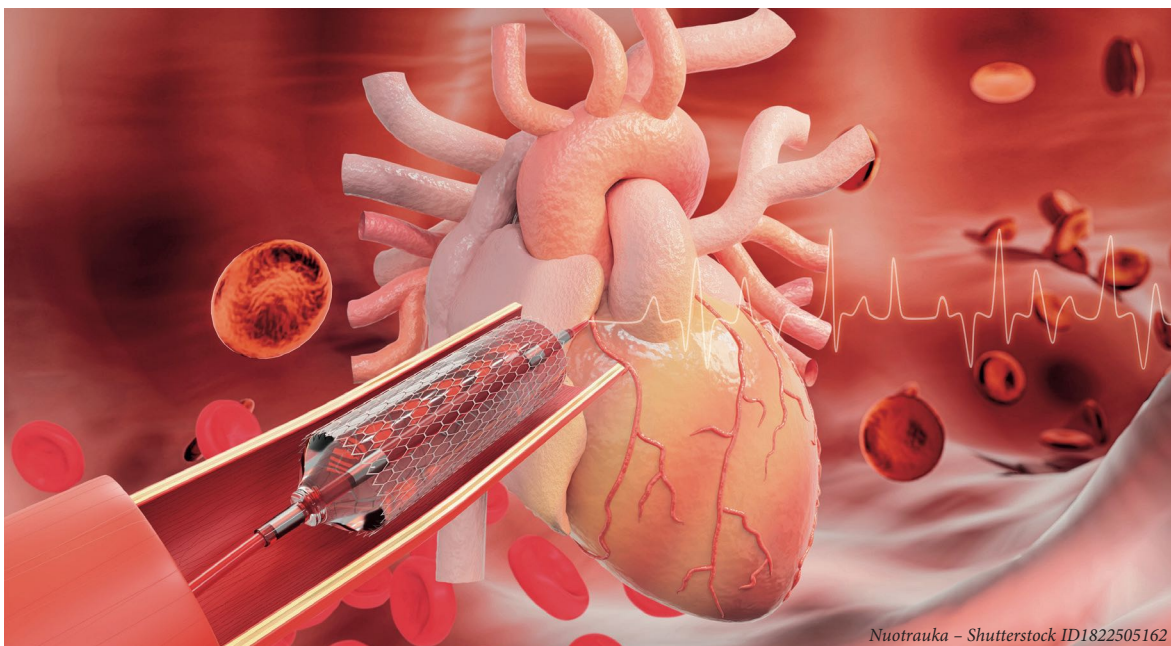
Per vieną vizitą – trys operacijos

Kauno klinikų Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos Kraujagyslių chirurgijos skyriaus vadovas doc. Linas Velička teigia, kad ši pacientės istorija ypatinga tuo, kad vienu vizitu ligoninėje jai atliktos trys operacijos: kojos arterijų šuntavimo, širdies vainikinių arterijų

susiarėjimo operacija ir chirurginis miego arterijos išvalymas.

Pirmiausia Kauno klinikose pacientei diagnozuota kojų arterijų aterosklerozė – lėtinė arterijų sienelės liga, nepastebimai prasidedantis ir tyliai besivystantis arterijų standėjimo bei siaurėjimo procesas.

»5

Nuotrauka – Shutterstock ID1822505162

Mokslo ir verslo bendradarbiavimas farmacijoje: nuo maisto, vaisto – iki jaunystės eliksyro

1» Mokslo pasitelkia išskirtiniam gaminiui sukurti

Dažniausiai LSMU farmacijos mokslininkams tenka kurti pažangius, kuriuo nors atžvilgiu išskirtinius produktus.

Neseniai, bendradarbiaujant su dviem dideliais šalies vaistinių tinklais – „Gintarine vaistine“ ir „Norfa“, sukurti vadinamosios neurokosmetikos produktai, kurių sudėtyje – biotechnologiniu būdu išskirtos streso poveikį odai mažinančios neuroaktyviosios medžiagos – fitobioaktyvūs dumbliai, pluoštinės kanapės, brazilinių topolių derva, Frankenseno radiolės šaknys, japoniško augalo asikavos ekstraktai.

Veikdamos odą, šios medžiagos mažina streso hormono kortizolio kiekį, skatina skausmą slopinančio hormono beta endorfino išsiskyrimą, slopina uždegiminius procesus ir veido raumenų įtampą. Mokslininkų nuopelnas – ir itin ilgas 99 proc. natūralių preparatų galiojimo laikas. Produktai sėkmingai įsitvirtino rinkoje, bendradarbiavimo su LSMU sutartis tęsiasi.

Prof. J. Bernatoniene pastebėjimu, pandemijos laikotarpiu pastebimai išaugo užsakymų ir kitiems stresą mažinantiems, miegą reguliuojantiems preparatams kurti.

Nuo idėjos iki prototipo: labai svarbus palaikymas

Jaunos bendrovės „Tectio“ atstovus į LSMU Naujausių farmacijos ir sveikatos technologijų centro laboratorijas atvedė originali edukacinė idėja – patraukliu būdu, žaidimo forma, skatinti ir mokyti vaikus taisyklingai plautis rankas. Padedant mokslininkams, sukurtas ypatingos sudėties skystas muilas, kuris tėvams padėtų pastebėti, ar vaikai tikrai gerai nusiplovė rankas.

Prisimindamas šio produkto kūrimo laikotarpį, bendrovės atstovas Lukas Danilevičius pabrėžė vertingą bendradarbiavimo su mokslininkais patirtį.

„Tai nėra lengvas procesas, da-

■ LSMU MA Farmacijos fakulteto Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedros vedėja prof. Jurga Bernatoniene.

bar jau jį kartočiau kiek kitaip. Nesame nei chemikai, nei laborantai, pradėjome savo idėją plėtoti „nuo nulio“ ir, padedami LSMU mokslininkų, nuolat su jais bendraudami ir tardamiesi, perėjome ilgoką ir sudėtingą idėjos tikslinimo, mėginių kūrimo ir bandymo laikotarpį.

Teko gilintis ir į sudėtingų produkto dalių, gamybos, panaudojimo detales. Labai svarbu buvo tai, kad viso proceso metu jautėme mokslininkų palaikymą: jie tikėjo mumis, tikėjo mūsų idėja – be šito mūsų užmojis veikiausiai būtų neįgyvendintas“, – sakė L. Danilevičius.

Produkto vizijos ir keičiasi, ir numiršta

Viena sudėtingiausių užduočių mokslininkams – tiksliai išsiaiškinti viziją, kaip būsimąjį produktą mato užsakovas, ir numatyti, kaip realiai šią viziją įmanoma įgyvendinti.

Prof. J. Bernatoniene patirtis rodo, kad nuo pirmojo aptarimo iki galutinio gaminio sukūrimo, jo pateikimo rinkai produkto vizija neretai pasikeičia visu 180 laipsnių. Tačiau tai – bendras, kartu pasiekiamas rezultatas.

„Skaudžiausia būna, kai tik už-

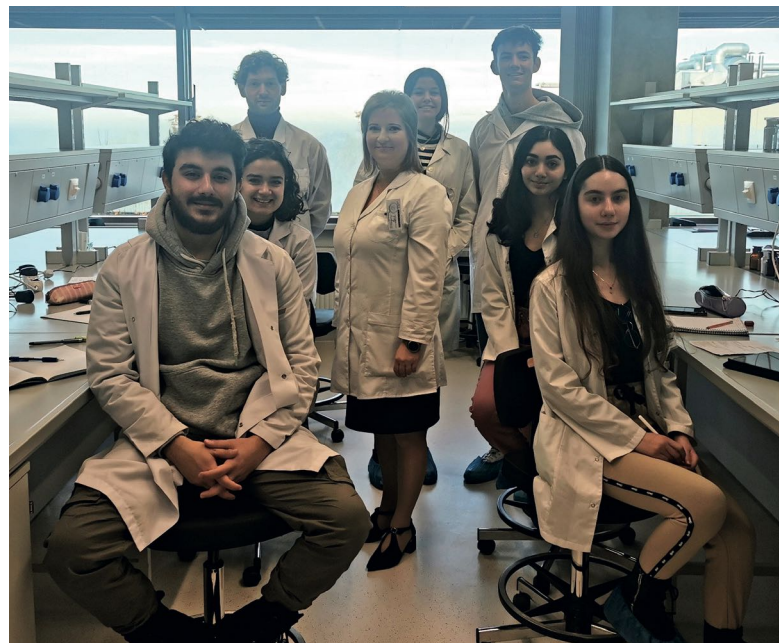
gimusi idėja numiršta vos pradėjus dirbti – taip, beje, nutinka gana dažnai: nėra galimybės įsigyti darbui reikalingų medžiagų, staiga paaiškėja, kad kažkas pasaulyje jau padarė panašų darbą, ar supratęs, kad galutinio produkto kaina bus nekonkurencinga. Tokios nesėkmės taip pat reikalingos, nes padeda tobulėti, ir ne vien mokslinėje srityje“, – sako profesorė.

Bendradarbiauja mokslas, verslas ir medicina

Vienas įdomesnių pastarojo meto bendradarbiavimų atvejų – kai naujam produktui sukurti susitelkia vaistininkai, mokslininkai ir odontologijos gydytojai. Šiuo metu baigiamas kurti preparatas burnos sausumui lengvinti.

Pasak Vilniaus universiteto Odontologijos instituto profesorės Alinos Pūrienės, prieš keletą metų Lietuvoje atliktas didelis burnos ligų tyrimas atskleidė, kad net apie 25 proc. suaugusių gyventojų skundžiasi burnos sausumu.

Priežasčių, galinčių sukelti šį nemalonų, gyvenimo kokybei turintį įtakos pojūtį, – ne viena: ligos, vartojami vaistai, ilgalaikis stresas.

■ Su studentais.

Preparatų burnos gleivinei drėkinti ir ilgalaikiam jos puoselėjimui užtikrinti beveik nėra. Parengus projektą Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūrai (MITA), gautas finansavimas sukurti eksperimentiškai patikrintą, optimalų, stabilų sausos burnos emulsinės matricos maketą.

„Su prof. J. Bernatoniene bendradarbiaujame arti pusmečio – ir jau baigiame sukurti visai gerą produktą. Užduotis teko nelengva: sukurti preparatą, kuris stimuliuotų seilių liaukas, turėtų nuo dantų karieso saugantį poveikį, puoselėtų burnos gleivinę – ir drauge būtų pacientui priimtino skonio. Nuolat tarėmės dėl sudėtingų produkto dalių, skaitėme labai daug literatūros, kūrėme ir netgi pačios išbandėme ne vieną būsimosios emulsijos bandomąjį variantą“, – pasakojo prof. A. Pūrienė.

Lygiagrečiai su preparato kūrimo darbais vyksta ir mokslo tyrimų veikla: A. Pūrienės vadovaujama doktorantė Indrė Stankevičienė rengia mokslinį darbą, gilinasi į burnos sausumo ir kitų veiksmų sąsajas su burnos sveikata. Projektą, kuris šiuo metu yra gaminio testavimo stadijoje, tikimasi baigti šiemet.

Kuria ateities produkciją pasaulio rinkoms

Dar viena ilgalaikė perspektyvi bendradarbiavimų su gamintojais sritis – darbas kuriant produktus, turinčius pluoštinį kanapių veikliųjų medžiagų.

„Nežinau kito augalo, kuris būtų toks turtingas vitaminų, kaip pluoštinė kanapė, užtai ji ir vadinama patikimu ginklu prieš įvairias infekcijas ir mikrobus. Jos sudėtyje yra riebiųjų omega 3, 6, 9 rūgščių, A, C, E, K vitaminų, kalio, kalcio, geležies, magnio, mangano, fosforo, cinko. Panaudojant naujas technologijas, iš pluoštinės kanapės žaliavos įmanoma sukurti didžiulę vertingų produktų įvairovę: nuo maisto papildų, kosmetikos gaminių iki funkcinio maisto“, – pasakojo prof. Jurga Bernatoniene.

„Iki mokslo pasaulio atėjome su pasiūlymu ieškodami, kaip pritaikyti savo kompetencijas ir žinias kuriant paklausius produktus eksporto rinkoms. Kvalifikuotam, motyvuotam, konkrečius tikslus išsikėlusiam verslui bendradarbiauti su mokslo institucijomis nėra sunku – tik svarbu nuo pat pradžių tiksliai sutarti vaidmenis ir šalių indėlį“, – pabrėžė fito-biotechnologijų startuolio „SatiMed“ direktorius Rimantas Tuskevičius.

Prieš aštuonerius metus užsimezges bendradarbiavimas su LSMU farmacijos mokslininkais subrandino svarių rezultatų: drauge kuriami produktai ir technologijos turi paklausą ir didžiulį potencialą pasaulinėje rinkoje.

„Kuriamo natūralius terapinius sprendimus kosmetikos, sveikų produktų, medicinos prietaisų ir vaistinių preparatų kategorijoje. Tai – ateities produkcija. Mūsų bendradarbiavimas naudingas ne vien abiem sutarties šalims – verslui ir mokslui. Kuriant aukštos pridėtinės vertės produkciją ir paslaugas, laimi visuomenė – ji gauna inovatyvių produktų, o platesne prasme – ir valstybė“, – pabrėžė R. Tuskevičius.

Inovacijos praturtina ir studijų procesą

LSMU Farmacijos fakulteto Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedros vedėja prof. J. Bernatoniene papildė: laimi ir studentai, nes farmacijos studijų procesas atnaujinamas technologinėmis naujovėmis, kurios gimsta vykdant įvairius mokslo ir verslo užsakymus.

„Technologijos ir produktų gamybai naudojamos medžiagos tobulėja itin sparčiai, tad bendradarbiavimo veikla labai įdomi, kūrybiška, kupina naujų idėjų – ir nenusipėjama“, – šyptelėjo pašnekovė.

Prof. J. Bernatoniene pabrėžė: bendradarbiavimas pirmiausia vyksta tarp žmonių: „Mane supa šiltų, gerų, kūrybingų žmonių bendruomenė – visiems dėkoju už palaikymą, drauge sukurtas idėjas ir bendrystę.“

Slaugytojų forumas 2022: kurk pasitikėjimą

1 » Išskirtinis renginio formatas

Pagrindinė renginio tema – pasitikėjimas, be kurio į pacientą orientuota slaugos praktika tiesiog neįsivaizduojama, pasitikėjimas savimi, kolegomis, sveikatos priežiūros sistema ir mokslu. Kartu su atstovais iš valstybinių institucijų, kultūros ir verslo gilinomės į būdus, kaip telkti dėmesį į save, pacientą ir jo poreikius.

Renginio formatas labai skyrėsi nuo įprastų, pranešimai buvo atskleidžiantys tematiką, glaudžiai susiję tarpusavyje, kryptingai vedantys į pajautimą ir kitokios vizijos formavimą: susidūriau, matau, suprantu, siūlau.

Pirmoji diena buvo skirta dalyviams susipažinti ir instinktyvių reakcijų, griaušančių tarpusavio ryšius, analizei. Antrąjį renginio dieną Slaugytojų forumo nuskambėjo itin stiprių įžvalgų pranešimų sesijoje, susijusių su renginio tematika. Kaip pasitikėti savimi? – itin atviras, nuoširdus, prasmingas ir gilus prof. Vilmos Žydzūnaitės pranešimas. Po pranešimo profesorė rašė: „Šiandien man ypatinga diena. Manau, iki jos ėjau gal dvidešimt pastarųjų metų kaip slaugytoja.“ Kaip pasitikėti komanda? – slaugytojos Vaivos Jankienės kaip karo medikės patirtis. Kaip rauti organizacijos piktžolės – drąsiomis įžvalgomis dalijosi slaugytoja Svetlana Greičienė. Kiek reikia pasitikėti mokslu slaugytojo praktikoje – tvirtą poziciją pristatė slaugytoja Andželika Zavackienė.

Mokslinių pranešimų sesijos, skirtos inovacijoms slaugoje, metu dalyviai turėjo galimybę gilinti žinias apie pacientų saugą ir infekcijų kontrolę, tinkamą slaugos priemonių parinkimą ir pritaikymą bei mokymus, skirtus slaugos specialistams ir bendruomenei.

Retai įvardija sunkumus

Slaugytojų bendruomenė retai išsako savo poziciją ir įvardija sunkumus. Dažnai nelengva kalbėti apie ypač jautrias problemas, palaikomi renginio atmosferos ir apsupti kolegų pasitikėjimo slaugytojai diskutavo apie prastą komunikaciją, ydingą klaidų kultūrą, pasitikėjimo ir komandiškumo stoką, vyraujančias hierarchijas, darbo krivius ir užmokestį, pervargimą, klausėsi vieni kitų. „Tikrai norisi pasidžiaugti dalyvių no-

ru kalbėti, dalytis, būti atviriems“, – kalbėjo iniciatyvinės slaugytojų grupės narė Jolanta Litvinienė.

Negyjanti žaizda Nijolės kojoje slėpė susirgimus – užsikimšusias net tris arterijas

2» Dėl šios ligos sukeltos kairės kojos arterijų užsikimšimo lėtinio arterinės kraujotakos nepakankamumo ir negyjančios opos kojoje blauzdoje, jai reikėjo atlikti kairės kojos arterijų šuntavimo operaciją nedelsiant, nes neatkūrus kojos kraujotakos grėsė kojos netekimas.

Atkurta kraujotaka

Kojos arterijų šuntavimo operacija truko apie penkias valandas dėl anatomiinių ypatybių, taip pat reikėjo formuoti papildomą jungtį šunto viduryje. „Pacientams, kuriems atliekame šuntavimo operacijas, darome kontrolines kraujagyslių nuotraukas su kontrastu, po kontrolinės nuotraukos reikėjo pakoreguoti suformuoto šunto padėtį kojoje. Per operaciją arterinė kraujotaka į kairės kojos arterijas atkurta“, – pasakoja operaciją atlikęs Kauno klinikų Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos kraujagyslių chirurgas Martynas Laukaitis.

Pacientei Nijolei taip pat atlikta širdies vainikinių arterijų stentavimo procedūra. Moteriai buvo įstūmtas 2 mm storio kateteris pro šlaunies arteriją iki širdies vainikinių arterijų. „Tokios procedūros metu labai susiaurėjusi dėl aterosklerozės vainikinė arterija pirmiausia yra išplečiama specialiu kateteriu su balionėliu. Po to, išplėstoje vietoje, implantuojami stentai, kurie palaiko išplėstą arterijos segmentą, neleidžiamy arterijai subliūkšti“, – apie procedūros eigą pasakoja Kauno klinikų Kardiologijos klinikos Intervencinės kardiologijos skyriaus vadovas prof. dr. Ramūnas Unikas.

■ Kauno klinikų Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos kraujagyslių chirurgijos skyriaus vadovas doc. Linas Velička.

Po dviejų atliktų operacijų paaiškėjo, kad Nijolės miego arterija taip pat susiaurėjusi 90–95proc. su išopėjusia, padengta lengvai trupančiu trombu, plokštele. „Pacientei atitrūkęs trombas užkimšo smulkia vidurinės smegenų arterijos šaką, atsirado sąmonės ir kalbos sutrikimų. Pagal statistiką, tokiems pacientams yra apie 40 proc. pakartotino insulto rizika artimiausiu 3–6 mėnesių laikotarpiu“, – teigia doc. L. Velička. Jis atkreipia dėmesį, kad pakartotinas insultas dažniausiai būna daug sunkesnis, su negrįžtamais

galvos smegenų pokyčiais, paralyžiais arba net mirtimi.

Išvalyta miego arterija

Simptominio miego arterijų operacijos rizika – apie 2–3 kartus didesnė nei besimptominės miego arterijos plokštelės pašalinimo. „Tokiems pacientams geresnis pasirinkimas – chirurginis miego arterijos išvalymas. Nijolei atlikta operacija taikant vietinę nejautrą. Operacija ir pooperacinis laikotarpis buvo sklandus“, – sako docentas.

„Dėkoju visam Kauno klinikų

■ Kauno klinikų Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos kraujagyslių chirurgas Martynas Laukaitis.

personalui už atliktas operacijas ir priežiūras po jų. Ypač džiaugiuosi pažinusi savo srities profesionalą doc. L. Veličką“, – šypsosi pacientė Nijolė.

Specialistų komanda džiaugiasi, jog pavyko išvengti komplikacijų gydant tris kritines ligas. „Nijolės atvejis moko, kad laiku reikia kreiptis pagalbos, diagnozuoti ligas, ne laukiant, kol jos tampa kritinėmis. Pacientei ir mums sėkmingai pavyko praeiti „plonu ledu“, – teigia doc. L. Velička.

Kauno klinikų inf.

Kauno klinikų Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikoje atliekamos sudėtingos rekonstrukcinės kraujagyslių, venų operacijos, intervencinės radiologinės procedūros. Nuolat diegiami nauji gydymo metodai, kurie padeda pacientams sugrįžti į visvertį gyvenimą.

Unikalios išemine širdies liga sergančių pacientų gydymo galimybės

Rugsėjo mėnesį Kauno klinikose pirmą kartą Lietuvoje atlikta unikali kairįjį širdies skilvelį pavaduojančių prietaisų implantacija. Ši inovatyvi minimaliai invazinė procedūra suteikia galimybę palengvinti kraujo iš širdies išstūmimą į aortą ir kairiojo skilvelio darbą, įvedant stentus į širdies arterijas. „Naujoji procedūra atliekama greičiau, efektyviau ir saugiau. Tikimės, kad ši procedūra padės sumažinti galimų komplikacijų riziką, kurios gali atsirasti po operacijų, atliekant atvirą pjūvį, ir palengvins pooperacinį gijimo laikotarpį, – pabrėžia Kauno klinikų Kardiologijos klinikos Intervencinės kardiologijos skyriaus vadovas prof. Ramūnas Unikas. – Paprastai, atlikus šią procedūrą, pacientas jau kitą parą gali vykti namo.“

Procedūros būdavo atliekamos sudėtingų chirurginių operacijų metu

Profesorius R. Unikas atkreipia dėmesį, kad iki šiol tokios procedūros būdavo atliekamos sudėtingų chirurginių operacijų metu. „Dažniausiai vienos procedūros neužtekdavo, reikėdavo atlikti bent kelis stentavimus, kol būdavo pasiekiamas norimas rezultatas“, – pasakoja profesorius.

Pirmoji pacientė, kuriai atlikta ši nauja procedūra, serga išemine širdies liga. „Tai – širdies raumens pažeidimas dėl pablogėjusios kraujotakos širdies vainikinėse arterijose. Negydoma ji gali sukelti infarktą ar širdies nepakankamumą. Deja, ši liga – vis dar dažniausia mirties priežastis visame pasaulyje ir Lietuvoje.“

»6

Unikalios išemine širdies liga sergančių pacientų gydymo galimybės

5» Iki šiol išeminė širdies liga buvo gydoma arba atvirų operacijų metu, arba įvedant stentus į kraujagysles. Kairįjį skilvelį pavaduojančių prietaisų implantacija minimaliai invaziniu būdu padeda išvengti sudėtingų chirurginių procedūrų, kai yra nusilpęs širdies raumuo, o planuojama procedūra – sudėtinga. „Implantacija atliekama per punkciją šlaunies arterijoje, į kurią įvedamas kateteris, – teigia prof. R. Unikas. – Kateteris, prijungtas prie specialaus aparato, papildomai siurbia kraują iš kairiojo širdies skilvelio ir perkelią jį į aortą.“

Daugėja pacientų, kuriems prireikia stentavimo procedūros

Pastebima, kad kiekvienais metais vis daugėja pacientų, kuriems prireikia stentavimo procedūros. Kauno klinikų gydytoja kardiologė dr. Kristina Morkūnaitė priduria, kad šiuolaikinės medicinos priemonės ir didelis komandos profesionalumas suteikia viltį net ir sudėtingiausių būklių pacientams gauti profesionalią pagalbą bei grąžinti jiems kokybišką gyvenimą. „Neretai sulaukiame pacientų, kuriems reikia daugiau nei trijų stentų kraujagyslėse, o kartais prieš jų implantaciją kraujagyslė turi būti paruošta specialiomis priemonėmis, todėl tokios procedūros tampa daug ilgesnės ir sudėtingesnės. Dėl didelio širdies apkrovimo iš-

■ Prof. dr. Ramūnas Unikas.

kyla komplikacijų rizika, – kalba dr. K. Morkūnaitė. – Panaudojus kairįjį širdies skilvelį pavaduojančius prietaisus, galime sumažinti širdžiai tenkantį darbo kiekį ir atlikti sudėtingas, ilgai trunkančias procedūras, reikalingas pacientams gydyti.“ Gydytoja pažymi, kad dėl inovatyvios įrangos, naudojamos šių procedūrų metu, sumažėja komplikacijų rizika, pooperacinis laikotarpis tampa lengvesnis, pacientai greičiau atgauna

jėgas ir išvyksta į namus nei po atliktų įprastų atvirų operacijų.

Džiaugiasi rezultatais

Prof. R. Unikas priduria, kad naujosios operacijos būdu palengvėja kairiojo širdies skilvelio darbas ir padidėja kraujotaka vainikinėse arterijose. „Šis aparatas širdies minutinį tūrį (širdies išstumiamo kraujo kiekį per minutę) padidina iki 1,5 litro per minutę, – sako jis. – Džiau-

■ Dr. K. Morkūnaitė.

Kauno klinikų nuotr.

giamės, kad ši procedūra Kauno klinikose atlikta sėkmingai, be jokių komplikacijų. Šiuo metu pacientė atgauna jėgas reabilitacijoje.“

Kol kas Kauno klinikose atlikta viena kairįjį širdies skilvelį pavaduojančių prietaisų implantacija. Apie šios procedūros poreikį sprendžia gydytojas kardiologas. Planuojama, kad per metus Kauno klinikose bus atliekama apie 100 tokių procedūrų.

Ši liga – vis dar dažniausia mirties priežastis visame pasaulyje ir Lietuvoje.

Tarptautiniame projekte LSMU mokslininkai su kolegomis iš Švedijos tirs virškinimo sistemos sutrikimus

LSMU kartu su Švedijos Geteborgo universitetu pradėjo tarptautinį Lietuvos mokslų tarybos finansuojamą mokslininkų grupių projektą. Šiame projekte, bendradarbiaujant Geteborgo universiteto ir LSMU Fiziologijos ir farmakologijos, taip pat Virškinimo sistemos tyrimų institutų laboratorijų bei Kauno klinikų Chirurgijos klinikos mokslininkams, bus tiriamas cirkuliuojantis kraujyje ir ekspresuojantis audiniuose II tipo transmembraninis glikoproteinas (Gp).

Doc. Mantas Malinauskas

Yra žinoma, kad šio Gp kiekis kraujyje ir raiška audiniuose padidėja su audinių uždegimu susijusių metabolinių ligų atveju. Mokslininkai sieks nustatyti Gp pokyčius kraujyje ir plonajame žarnyne nutukimo ir 2 tipo cukrinio diabeto atvejais.

Tiriamas Gp turi platų veikimą kitų peptidų reguliacijoje, todėl yra svarbus progresuojančio 2 tipo dia-

beto patogenezėje. Jo perteklinis veikimas sutrikdo insulino išskyrimo, gliukozės įsisavinimo ir žarnyno motorinę funkcijas.

Projekte daug dėmesio bus skiriama šio Gp poveikiui neuropeptidams, dalyvaujantiems plonosios žarnos motorikos valdyme.

Tyrimo hipotezė, paremta moksliniais duomenimis, kad šio Gp didėjimas kraujyje koreliuoja su Gp raiška plonosios žarnos audinyje, to-

kiu būdu yra sutrikdoma plonosios žarnos motorinė funkcija. Žarnyno motorinės funkcijos sutrikimai gali pasireikšti klinikiniais simptomais, kurie bus vertinami projekto metu, be to, bus lyginamas jų sunkumas su glikemijos parametrais tarp diabetu sergančių ir nesergančių nutukusių pacientų.

Šis cirkuliuojantis ir lokaliai ekspresuojantis Gp ir jo poveikis plonosios žarnos reguliacijoje bei klinikinė

Nuotrauka – Shutterstock ID1044227548

reikšmė sergant nutukimu ar 2 tipo diabetu iki šiol dar nebuvo ištirta. Todėl dėl sėkmingų šio projekto tyrimų šis Gp ateityje gali turėti diagnostinį potencialą, įvertinant virškinimo sistemos sutrikimus, atsiradusius dėl žarnyno diskinezijos nutukimo ar

2 tipo diabeto atvejais. Projekto dalyviai sutelks turimas žinias, įrangą ir biologinės medžiagos resursus, dalyvis žiniomis tarp institucijų, gerins jaunųjų mokslininkų pasirengimą, suteiks galimybę atlikti mokslinį darbą pažangiems LSMU studentams.

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidinyas skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Algimantas TAMELIS, Medicinos fakulteto dekanas
Vita RIŠKEVIČIENĖ, Veterinarijos fakulteto dekanė
Rolandas STANKEVIČIUS, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

REMĖJAS:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 327264, vt. 5129

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Jovita GUDELEVIČIŪTĖ

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Raminta NAGELYTĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131
Aida JAKIMAVIČIENĖ, redaktorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Kauno klinikų atstovų stažuotė Jungtinėje Karalystėje

Spalio 10–13 dienomis Skubios diagnostikos ir trumpalaikio gydymo skyriaus gydytojai Jūratė Bazevičienė, Irma Makauskienė, Edgaras Strelcovas, skyriaus vadovė dr. Virginija Kalinauskaitė-Žukauskė bei Kauno klinikų administracijos atstovai – Stacionariųjų paslaugų koordinavimo tarnybos vadovas doc. Evaldas Padervinskis ir direktorius medicinai ir slaugai prof. Kęstutis Stašaitis buvo išvykę į stažuotę Jungtinėje Karalystėje.

**Virginija
Kalinauskaitė-Žukauskė**

Vyko pasisemti patirties

Ten vyko tikslingai pasisemti patirties organizuojant ir koordinuojant Skubios diagnostikos ir trumpalaikio gydymo skyriaus darbą, nes analogiško pobūdžio skyriai Jungtinėje Karalystėje buvo vieni pirmųjų, pranokusių juos kūrusių asmenų lūkesčius. Administracijos atstovus domino ir bendri pacientų srautų valdymo principai, darbo atsakomybių paskirstymo ypatumai, ir darbo našumo gerinimas.

Stazuotės metu aplankytos tiek antrinio, tiek tretinio lygio paslaugas teikiančios gydymo įstaigos. Tris dienas buvo galimybė darbą iš arti stebėti Česterfildo karališkoje ligoninėje (angl. *Chesterfield Royal Hospital*), kuri aptarnauja 400 000 žmonių apylinkę, turi 20 palatų ir 550 lovų. Per metus Skubios pagalbos skyriuje apsilanko 98 000 gyventojų, dar 38 000 dėl ūmių būklių teikiamos stacionarijos paslaugos; ligoninėje pagalba suteikiama apie 257 000 ambulatorinių pacientų, nekalbant apie daugybę atliekamų tyrimų. Metinės pajamos siekia 289 milijonus svarų sterlingų.

Vienas intensyviausiai dirbančių Skubios pagalbos skyrių JK ir Europoje

Vieną dieną lankytasi ir viename iš Notingemo universitetinės ligoninės centrų – Karalienės medicinos centre (angl. *Nottingham University Hospitals NHS Trust Queen's Medical Centre*). Notingemo universitetinė ligoninė teikia paslaugas 2,5 milijono gyventojų apylinkei, turi 87 palatas ir apie 1700 lovų. Metinės pajamos siekia 824 milijonus svarų sterlingų. Karalienės medicinos centro Skubios pagalbos skyriuje kasdien pagalba teikiama apie 550–600 pacientų (apie 200 750–219 000 pacientų per metus). Tai vienas iš intensyviausiai dirbančių Skubios pagalbos skyrių Jungtinėje Karalystėje ir Europoje. Abiejose ligoninėse darbas organizuojamas tikslingai paskirstant atsakomybes, didelis dėmesys skiriamas išplėsti

Stazuotės metu
aplankytos
tiek antrinio,
tiek tretinio
lygio paslaugas
teikiančios
gydymo
įstaigos.

nės praktikos slaugytojams (-oms), jų atsakomybių didinimui, gydytojo darbas yra labiau konsultanto principu, kai jaunesniesiems gydytojams ar gydytojams-rezidentams suteikiamos plačios galimybės tobulėti gydant įvairias patologijas, perimant pagrindinį krūvį budėjimo metu. Įdomu buvo sužinoti, kad yra specialistai, atsakingi, pavyzdžiui, tik už kraujo paėmimą, tik už vaistų pacientui išrašymą ar paciento kelio į namus organizavimą, kiekvieną pacientą lanko kineziterapeutai. Pacientai skatinami negulėti vien lovoje, yra stebimas jų sėdėjimo laikas, kuris yra kaip prognostinis pacientų sveikatos gerėjimo rodiklis. Buvo galimybė palyginti darbo pobūdį tarp antrinio ir tretinio lygio medicinos paslaugas teikiančių ligoninių, palyginti, rasti panašumų, skirtumų, pasisemti idėjų, ką galime pritaikyti savo gydymo įstaigoje, kaip tobulinti darbo procesus, nepamirštant ir bendros darbuotojų gerovės.

Nuoširdi padėka už šiltą priėmimą ir dalijimąsi žiniomis, patirtimi Česterfildo karališkos ligoninės gydytojai-konsultantė dr. Suneeta Teckchandani, Medicinos ir skubios pagalbos skyriaus direktoriui gydytojui-konsultantui dr. Mansur Reza, generaliniam direktoriui dr. Hal Spencer, Notingemo universitetinės ligoninės Karalienės medicinos centro Skubios medicinos tarnybos vadovei Shebina Hakda ir Skubios medicinos departamento vadovui Neal Yarwood bei visiems kitiems kolegoms, sutiktiems stazuotės metu.

■ Česterfildo karališkoje ligoninėje. Iš kairės: J. Bazevičienė, I. Makauskienė, E. Strelcovas, V. Kalinauskaitė-Žukauskė, M. Reza, S. Teckchandani, E. Padervinskis.

■ Česterfildo karališkoje ligoninėje. Iš kairės: I. Makauskienė, J. Bazevičienė, V. Kalinauskaitė-Žukauskė, E. Strelcovas, R. Hitchen, E. Padervinskis, S. Teckchandani.

■ Notingemo universitetinės ligoninės Karalienės medicinos centre. Iš kairės: E. Padervinskis, V. Kalinauskaitė-Žukauskė, E. Strelcovas, J. Bazevičienė, I. Makauskienė.

ERASMUS+ projekto SPRING konferencija Sofijoje

Spalio 12–14 dienomis Bulgarijos sostinėje Sofijoje vyko ERASMUS+KA2 Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projekto SPRING „Medicinos, sveikatos studijų vertinimo priemonių ir tikslų sukūrimas“ baigiamoji konferencija. Projekte dalyvauja 14 universitetų iš ES priklausančių šalių (Lietuvos ir Bulgarijos) bei penkių Rytų partnerystės šalių – Sakartvelo, Moldovos, Baltarusijos, Kazachstano ir Tadžikistano. Šio projekto pagrindinis tikslas – skatinti universitetų bendruomenes siekti aukštos studijų kokybės ir aktyviai dalyvauti vertinant vidinį bei išorinį studijų kokybės vertinimą ir jį užtikrinant.

Linus Šumskas

Visuomenės sveikatos fakulteto
Profilaktinės medicinos katedros
profesorius

Konferencijoje dalyvavo keturi mūsų universiteto atstovai – prof. Linas Šumskas (projekto vadovas), prof. Kastytis Šmigelskas, doc. Vidmantas Vaičiulis ir dr. Monika Miliušienė. LSMU atstovai renginyje perskaitė du pranešimus. Dr. M. Miliušienė pristatė mūsų universitetą ir kalbėjo apie studijų kokybės vidinį ir išorinį vertinimą mūsų universitete. Prof. L. Šumskas skaitė pranešimą ir pristatė naujai įsteigtą tarptautinį žurnalą „Rytų Europos ir Centrinės Azijos medicinos ir sveikatos studijų žurnalas“, kuris bus leidžiamas LSMU.

Projekto SPRING vadovas prof. Levan Metreveli atkreipė dėmesį, kad žurnalo įsteigimas ir tarptautinės asociacijos PRAMED-EECA sukūrimas yra pagrindiniai du projekto SPRING rezultatai, kurie užtikrins projekto tikslų tęstinumą ateityje.

Tikimasi, kad SPRING projekto metu sukurtos struktūros – asociacija ir žurnalas – ir pasibaigus projektui sėkmingai tęs sveikatos, medicinos studijų kryptį universitetų gebėjimų stiprinimo veiklą, plės mokslinius tyrimus ir skatins diegti tiek vidinės, tiek išorinės studijų kokybės užtikrinimo sistemas. Tai ypač svarbu trečiosioms Rytų partnerystės šalims Rytų Europoje ir Centrinėje Azijoje, įgyvendinančioms Bolonijos proceso reformas.

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

■ LSMU atstovai susibūrė prie SPRING konferencijos stendo.

Prof. Lino Šumsko nuotr.

Paminėta anesteziologų globėjo šv. Rene Gaupil diena

Spalio 19 d. Kauno klinikose paminėta anesteziologų globėjo šv. Rene Gaupil diena.

Anesteziologijos klinikos vadovas prof. Andrius Macas rytinio pasitarimo metu linkėjo, siekiant aukščiausių technologinių standartų ir sprendimų anesteziologo veikloje, nepamiršti ir labai svarbaus tikėjimo aspekto. Jau daug metų teigiame, kad gydant ypač ilgai skausmą kenčiančius pacientus būtini ne tik medikamentiniai ar instrumentiniai intervenciniai veiksmai, bet ir psichologinė bei dvasinė pagalba. Tačiau greta pacientų poreikių neretai pamirštame apie personalo kasdienes poreikius, neapsiribojančius tik buitinėmis darbo sąlygomis.

Kauno klinikų dvasinė asistentė kalbėjo apie šventojo Rene Gaupil gyvenimą (1608–1642). Jis buvo gydytojas chirurgas. Dėl silpnos sveikatos negalėjo tapti jėzuitu, bet kaip pasaulietis tarnavo su jėzuitų misi-

onieriais Kanadoje. Lydėdamas tėvą Isaką Joguesą pakliuvo į indėnų nelaisvę. Nelaisvės metu Rene Goupil buvo kankinamas ir mušamas, tačiau neišsižadėjo tikėjimo ir išmokė indėnų vado vaiką žegnotis. Už tai buvo nužudytas ir būdamas 35 me-

tų tapo pirmuoju iš aštuonių žuvusių Šiaurės Amerikos kankinių.

Po pietų Kauno klinikų koplyčioje buvo aukojamos šv. Mišios už Anesteziologijos klinikos darbuotojus. Kapelionas kun. Nerijus Pipiras homilijoje dėkojo už kasdienę

tarnystę ligoniams ir kvietė skausmą malšinti ne vien tik vaistais, bet ir šypsena. Pasak kunigo, svarbi ne tik fizinė, bet ir dvasinė anesteziologija, kai būdami prie ligonio esame pirmiausia prie asmens. Patarnaudami ir dalydamiesi mes atliekame

mums Viešpaties pavestas pareigas. Tad viską darykime su šypsena ir meile, neapsiribodami darbo vailandomis – dvasinė anesteziologija į jas neįtelpa.

Svetlana Adler-Mikulėnienė,
Kauno klinikų dvasinė asistentė

Šeimos medicinos klinikos bendruomenės apsilankymas Kauno Įgulos bažnyčioje

Spalio 19 d. Kauno klinikų Šeimos medicinos klinikos bendruomenės nariai aplankė Kauno šv. arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčią, dar vadinamą Kauno Soboru.

Neobizantinio stiliaus katalikų šventovė yra unikali, nuo pastatymo iki nūdienos tarnavusi kaip kariuomenės ir sukarintų struktūrų maldos namai. Ekskursija prasidėjo šventovės rūsyje pasakojimu apie statybas. Pirmoji istorinio pasakojimo dalis skleidėsi požemių labirinte. Istorijos pasakojimui artėjant prie dabarties, ekskursijos dalyviai kilo vis arčiau dangaus. Aplankę chorui skirtą vietą ir apžiūrėję ypatingus vargonus, žmonės vėl leidosi žemyn į XXI amžiaus katakombas – eksperi-

mentinį muziejų neregiam. Muziejaus idėja – jautiminė patirtis ir šios patirties raiškos būdai (klausa, uoslė, lytėjimas). Muziejus padeda suvokti, ką kasdien patiria matantiesiems pritaikytame pasaulyje gyvenantys aklieji. Kelios ekskursijos dalyvės sutiko pasidalyti savo įspūdžiais.

Silvija Sutkutė, išplėstinės praktikos slaugytoja: „Ekskursijos metu mes galėjome pasivaikščioti bažnyčioje įrengtu muziejumi neregiam. Šis potyris leido pažinti ir suprasti, ką reiškia nematyti pasaulio.

Ką reiškia matyti nematančiojo akimis. Ir tai, ką pajaučiau, sukrėtė mane. Jausmas – neįprastas, baisu, kai negali matyti, jautiesi pasimetęs ir izoliuotas nuo visų. Šis potyris leido suprasti, kokia svarbi mums yra rega, ir reikia būti dėkingam, jog gali pamatyti šį nuostabų pasaulį, džiaugtis jo kuriamomis spalvomis, vaizdais, mėgautis gyvenimu ir labiau suprasti tuos, kurie negali matyti.“

Eglė Laurikietienė, bendrosios praktikos slaugytoja: „Ekskursija „Patirk pasaulį kaip neregys“

patiko. Rekomenduočiau turintiems ir norintiems atsikratyti tamsos baimės.“

Vitalija Neverauskė, vyresnioji slaugytoja - slaugos administratorė: „Džiaugiuosi, jog minint medikų globėjo šv. Luko dieną dalis bendruomenės sutiko dalyvauti ir patirti neregio kasdienybę. Keliaujant muziejaus tamsiomis katakombomis jaučiau tarsi našta, kuri vertė gūžtis, lenktis, tai neįprasti pojūčiai man, kai turiu regėjimą ir erdvės suvokimą. Kelios valandos

su kolektyvu kitoje aplinkoje – tarsi bendrystės stiprinimas. Laukiame naujų susitikimų.“

Laura Kavaliauskaitė, bendrosios praktikos slaugytoja: „Įdomu buvo sužinoti apie Soboro istoriją ir pamatyti šiek tiek viską iš arčiau. Tamsus kelias katakombomis buvo neįprastas, tačiau smagus išbandymas, kuris suaktyvina klausos ir lytėjimo pojūčius. Labai rekomenduoju.“

Svetlana Adler-Mikulėnienė, Kauno klinikų dvasinė asistentė

Medikų globėjo šv. Luko dieną – arkivyskupo padėka medikams ir paskata gailestingumui

Spalio 18 d. Kauno klinikose buvo paminėtas šv. Lukas, medikų globėjas. Šv. Mišioms vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Kęstutis Kėvalas, koncelebravo arkivyskupo sekretorius ir kurijos vicekancleris kunigas Vincentas Lizdenis, LSMU kapelionas ir Kauno klinikų vyriausiasis kapelionas monsinjoras Artūras Jagelavičius, Kauno klinikų kapelionai kunigai Nerijus Pipiras bei Sigitas Jurkštas.

Šv. Mišiose dalyvavo Kauno klinikų generalinis direktorius prof. Renaldas Jurkevičius, direktorius medicinai ir slaugai prof. Kęstutis Stašaitis, LSMU Medicinos fakulteto dekanas prof. Algimantas Tamelis ir kiti Kauno klinikų administracijos darbuotojai, skyrių vadovai, gydytojai bei slaugytojai. Giedojo Kauno klinikų moterų vokalinis ansamblis „Kolegės“.

Šv. Mišių su medicinos darbuotojais homilijoje arkivyskupas pabrė-

žė bendrystės svarbą – bendrystė kyla iš pačios mūsų prigimties, ir visos pastangos kurti bendrystę iš tikrųjų eina į sveikatą. Gydymas prasideda nuo bendrystės santykio, kai žmogus atsako „noriu“ į Jėzaus klausimą, ar jis nori pagyti. Esame gelbėjami per santykį.

„Šiandien, brangieji, kai matau jus susirinkusius ir kai mes prisimename šitą tikrovę, tikrai kyla didelis dėkingumas ir pasididžiavimas, nes jūs esate jautrūs ir tai tikrovi,

kurią mes vadiname žmogaus dvasia. Tai yra slėpiningas dalykas, bet jis ypatingai tais kritiškais momentais pradeda reikštis. Ir šiandien, kaip gydymo įstaigos darbuoto-

jai, prisimename tą Jėzaus kvietimą: „Būkite gailestingi kaip jūsų Tėvas gailestingas.“ Galėtume sakyti, kad būtent ligoninė yra ta gerojo samariečio užėja“, – sakė arkivys-

kupas, šia proga padėkodamas visiems medikams.

Raimonda Balandė, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto sielovados koordinatore

Gerbiameji skaitytojai, kitas „Ave vita“ numeris išeis **lapkričio 3 d.** Informaciją, kurią pageidaujate paskelbti, reikėtų atsiųsti avevita@ismuni.lt iki **spalio 27 d. 17 val.** Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numeryje. „Ave vita“ redakcija

Darbdaviams ir darbuotojams – paprastesnis būdas tvarkyti pažymas apie sveikatą

Nuo šiol darbdaviai ir darbuotojai galės paprasčiau tvarkyti privalomus sveikatos duomenis elektroniniu būdu. Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) kartu su Registrų centru įdiegė pakeitimus e. sveikatoje, kurie leis gerokai lanksčiau tvarkyti sveikatos pažymas el. būdu.

Įdiegti pakeitimai apima „Privalomo sveikatos patikrinimo medicininę pažymą“ (forma E047) ir „Asmens medicininę knygėlę (sveikatos pasą)“ (forma E048). Iki šiol, darbdaviui norint įrašyti e. sveikatoje privalomą informaciją apie tikrinamą asmenį ir jo darbo vietoje identifikuotus kenksmingus darbo aplinkos veiksnius bei kitą informaciją, kiekvienas darbuotojas turėjo pats prisijungti prie savo paskyros esveikata.lt ir įgalinti darbdavį pildyti pažymą e. sveikatos sistemoje.

Nuo šiol darbdavys ar jo įgaliotasis atstovas galės rasti reikiamą darbuotoją pagal jo asmens kodą bei galiojantį asmens dokumen-

tą bei užpildyti formų E047 ar E048 darbdavio dalis be paties darbuotojo veiksmų esveikata.lt portale. Atlikus šį veiksmą, darbuotojui tereikės kreiptis į gydymo įstaigą, kuri patikrins sveikatą ir užpildys savo dalį.

„Įdiegti pakeitimai užtikrina paprastesnę galimybę darbdaviams ir darbuotojams teikti privalomus duomenis apie sveikatos būklę. Optimizavus procesą, tikimasi, kad daugiau organizacijų pradės tvarkyti savo darbuotojų sveikatos duomenis elektroniniu būdu, atsakydamos popierinių formų ir tokiu būdu taupydamos laiką“, – sako sveikatos apsaugos viceministras Aurimas Pečkauskas.

Galutinę pažymą e. sveikatos

sistemoje prisijungęs prie savo paskyros matys tiek darbdavys, tiek darbuotojas.

Primerinama, kad visi asmenys,

norintys įsidarbinti arba dirbantys darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika, privalo tikrintis sveikatą prieš įsidarbindami. Dirbant privalo-

ma sveikatos būklę tikrinti reguliariai, nepriklausomai nuo darbo srities.

SAM Spaudos tarnyba

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS 5 METŲ KADENCIJAI:

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 0,5 et. Vaikų ligų klinikos I vaikų ligų skyriuje (darbo užmokestis nuo 1314,30 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pažymą iš „Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba elektroniniu paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2022-11-07**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Generalinis direktorius

■ **Spindulinės terapijos skyriaus vadovo** 0,75 et. Onkologijos ir hematologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 3576,61 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

■ **Onkologijos skyriaus vadovo** 0,75 et. Onkologijos ir hematologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 3828,17 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: pretendentai turi atitikti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo „Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialo vadovams keliama kvalifikaciniai reikalavimai“ Nr. V-574, II skyriaus 17 punkte bei III skyriuje nurodytus kvalifikacinius reikalavimus. Taip pat turėti galiojančią medicinos licenciją, ne mažesnę nei 3 m. praktinio darbo patirtį. Privalumas: vadovaujamo darbo patirtis, mokslo laipsnis.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), viešųjų ir privačių interesų deklaraciją, veiklos planą pateikti Kauno kli-

nikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba elektroniniu paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2022-11-11**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Gydytojo hematologo** 0,75 et. Onkologijos ir hematologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 2122,29 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

■ **Gydytojo onkologo-chemoterapeuto** 1,725 et. (1 × 1,0 et. 1 × 0,725 et.) et. Onkologijos ir hematologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 2122,27 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: aukštasis universitetinis išsilavinimas, galiojanti atitinkama medicinos praktikos licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba elektroniniu paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2022-10-31**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Gydytojo vaikų odontologo** 0,25 et. Burnos priežiūros ir vaikų odontologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1926,04 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

■ **Gydytojo akušerio ginekologo** 0,25 et. Akušerijos ir ginekologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 2317,14 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: aukštasis universitetinis išsilavinimas, galiojanti atitinkama medicinos praktikos licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pažymą iš „Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai ar-

ba elektroniniu paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2022-11-07**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo 1,5 et.** (1 × 1,0 et., 1 × 0,5 et.) Urologijos klinikos Urologijos skyriuje (darbo užmokestis nuo 1369,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba elektroniniu paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2022-11-07**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojo** 3,5 et. (3 × 1,0 et., 1 × 0,5 et.) Anestezilogijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1409,25 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija, anestezijos ir intensyviosios terapijos specializaciją patvirtinantis dokumentas.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pažymą iš „Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba elektroniniu paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2022-11-07**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Generalinis direktorius

PRO MEMORIA**PROFESORIUS ANTANAS PRAŠKEVIČIUS
(1934 09 08–2022 10 23)**

Iškelia anapilin šviesi asmenybė – profesorius, habilituotas daktaras Antanas Praškevičius – Lietuvos mokslų akademijos tikrasis narys (1990; nuo 2011-ųjų narys emeritas), Europos mokslų ir menų akademijos tikrasis narys (1990), vienas medicinos biochemijos pradininkų Lietuvoje.

Profesorius Antanas Praškevičius gimė 1934 08 09 Kalviuose (Kruonio valsčius). 1954 m. baigė Kruonio vidurinę mokyklą. Gabus ir visuomeniškas jaunuolis įstojo į Kauno medicinos instituto Gydamosios medicinos fakultetą. Dar studijuodamas domėjosi tuomet tik prasidedančiais biomedicinos srities tyrimais, todėl baigęs Kauno medicinos institutą ir įgijęs gydytojo diplomą įstojo į doktorantūrą Rygos medicinos institute (1962–1965 m.). Čia susipažino su iškiliais mokslininkais, kurie gabaus jaunuolio sąmonėje įspaudė neišdildomą žymę. 1964 m. pabaigoje apgynė disertaciją, kurioje nagrinėjo parenteralinio maitinimo dinamiką, organizmo aprūpinimą plastriniais ir energetinėmis medžiagomis. Profesoriaus mokslinis akiratis plėtėsi, jo moksliniai tyrimai buvo tęsiami grįžus į Kauno medicinos institutą. Platesnės mokslinių tyrimų galimybės atsivėrė 1966 m. tapus Biochemijos katedros vedėju. Profesoriumi vadovaujant buvo apgintos daktaro disertacijos, įkurtos naujos laboratorijos. Remiantis surinkta tyrimų medžiaga, 1972 m. Latvijos mokslų akademijoje profesorius apgynė habilituoto daktaro disertaciją tema „Medžiagų apykaita širdies raumenyje esant eksperimentinei narkozei ir stimuliuojant atstatomuosius procesus“. Kaip asmuo, turintis ryškių lyderio savybių, ir gabus organizatorius profesorius Antanas Praškevičius buvo įtrauktas į Kauno medicinos instituto administracinę veiklą: 1972–1977 metais Farmacijos fakulteto dekanas, 1977–1984 metais mokslo reikalų prorektorius, o nuo 1984 iki 1991-ųjų – Rektorius.

Kad ir kokie nepalankūs buvo tuometinės istorijos vė-

jai, profesorius sugebėdavo rasti būdus, kaip padėti savo *Alma mater*. Jam padedant į Kauno medicinos instituto mokslines laboratorijas pateko tam laikmečiui unikali įranga, kokia negalėjo pasigirti gerokai didesnės studijų ir mokslo institucijos. Visose veiklose pasireiškė ryškus profesoriaus bruožas matyti žmogų, jo gabumus, neleisti užgesti kūrybinei ugnėlei. Todėl buvo plėtojamos naujos mokslinių tyrimų kryptys – sunkiųjų metalų poveikio medžiagų apykaitos procesams tyrimai, išemijai jautriausių mitochondrijų kvėpavimo grandinės dalių tyrimai, analizuoti riebalų rūgščių oksidacijos polimerinės sistemos pažeidimai, audinių ir ląstelių membr-

nų pažeidimo mechanizmai, plačiai tirtos mitochondrijų funkcijų pažeidimo priežastys. Dėl Profesoriaus mokslo linio įžvalgumo ir organizacinių gebėjimų buvo sukurtos mokslininkų grupės ir laboratorijos, kuriose atlikti tyrimai įvertinti ne viena prestižine premija. Pats profesorius Antanas Praškevičius buvo ne vienos tokios premijos laureatas. Tarp išskirtinių apdovanojimų – valstybinės premijos 1978 ir 1987 metais bei ordinas Už nuopelnus Lietuvai Karininko kryžius (2008 m.).

Kaip mokslininkas ir gydytojas profesorius paskelbė daugiau negu 400 mokslinių straipsnių, buvo 6 išradimų bendraautorius, parašė daugiau nei 40 vadovėlių ir mokomųjų knygų. Iki 2004 m. profesorius vadovavo Kauno medicinos akademijos, vėliau Kauno medicinos universiteto Biochemijos katedrai, su kuria glaudžius ryšius palaikė iki pat mirties.

Sudie brangus Mokytoja, Vadove, Kolega, palikote mums savo moto:

Alma mater gimtoji,

Tu mokslo šventovė,

Atleiski už mūsų klaidas...

LSMU MA medicinos fakulteto Biochemijos katedra

Dėl mylimo tėvelio mirties reiškiamė nuoširdžią užuojautą kolegei gydytojai **Daivai Gražinai Samulėnienei**. Užuojautos žodžiai atsivėrusios tuštumos nesuvaldys – tegul jie tyliai primins, kad netekties ir liūdesio akimirka esame šalia. Telydi paguoda ir šviesūs prisiminimai | šią sunkią valandą.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Odos ir venerinių ligų klinikos kolektyvas

Mirus Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektoriui emeritui, akademikui, profesoriumi Antanui Praškevičiui, nuoširdžią užuojautą šeimai ir artimiesiems reiškia Biochemijos katedros akademinė bendruomenė.

HIBRIDINĖ MOKSLINĖ PRAKTINĖ KONFERENCIJA

VAISINGUMO IŠSAUGOJIMAS LIETUVOJE: DABARTIS IR PERSPEKTYVOS

2022 M. LAPKRIČIO 14 D., KAUNAS

Lapkričio 14 d. 13 val. vyks Lietuvos akušerių ginekologų draugijos Kauno krašto mokslinė praktinė konferencija „**Vaisingumo išsaugojimas Lietuvoje: dabartis ir perspektyva**“

Konferencija vyks hibridiniu būdu:

■ dalyvaujant kontaktiniu būdu kviečiame atvykti į LSMU Farmacijos fakultetą, Naujausių farmacijos ir sveikatos technologijų centrą, 203 auditoriją (Sukilėlių pr. 13, Kaunas),

■ dalyvaujant nuotoliniu būdu lauksime Jūsų prisijungiant prie renginio transliacijos internete.

Renginys skirtas gydytojams akušeriams ginekologams, chirurgams, vaikų chirurgams, endokrinologams, vaikų endokrinologams, medicinos genetikams, nefrologams, onkologams, šeimos gydytojams, urologams, vaikų ligų gydytojams, visų specialybių gydytojams rezidentams, embriologams, bendrosios praktikos slaugytojoms, akušeriams, audinių banko darbuotojams.

Būtina išankstinė registracija: <https://bit.ly/3sclcvr>

VIEŠASIS PRANEŠIMAS

Lapkričio 4 d. 11.00 val. LSMU MA MF Radiologijos klinikos dr. Saulius Rutkauskas LSMU ligoninės Kauno klinikų Radiologijos klinikos auditorijoje skaitys viešąją paskaitą tema „Muskuloskeleatinės sistemos ultragarso diagnostinė nauda ir ateities galimybės“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Lapkričio 15 d. 13 val. LSMU MA MF Akušerijos ir ginekologijos klinikos lektorė Justina Kačerauskienė Akušerijos ir ginekologijos klinikos Didžiojoje auditorijoje (Eivenių g. 2, Kaunas) skaitys viešąjį pranešimą „Gimdymas: dubens dugno patologijos pabaiga ar pradžia?“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

LIETUVOS NEONATOLOGIJOS ASOCIACIJOS ORGANIZUOJAMĄ MOKSLINĘ PRAKTINĘ KONFERENCIJĄ „SAUGA NEONATOLOGIJOJE“

Kviečiame į Lietuvos neonatologijos asociacijos organizuojamą mokslinę praktinę konferenciją „**Sauga neonatologijoje**“. Konferencija vyks **2022 m. lapkričio 17 d.** Kaune, BLC konferencijų centre.

Konferencijos programa ir kita informacija: www.neonatalogija.lt

Mokestis:

■ LNA nariai: slaugos specialistai – 10 Eur; gydytojai ir rezidentai – 20 Eur.
■ Ne LNA nariai: slaugos specialistai – 20 Eur; gydytojai ir rezidentai – 40 Eur.

Nuo lapkričio 1 dienos: visiems – 60 Eur.

■ Nuo mokesčio atleidžiami pranešėjai, pirmininkaujantys ir LNA garbės nariai.

Į dalyvio mokesčių įeina: sertifikatas, kavos pertraukos, pietūs.

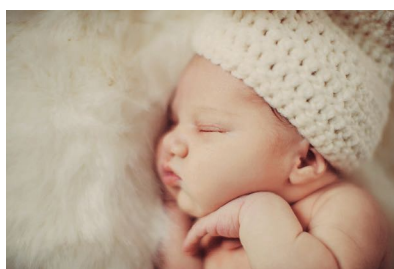
Dalyviams bus išduodami 8 valandų trukmės sertifikatai, skirti visų sričių medicinos specialistams. Sertifikatai bus išduodami tik dalyvavusiems konferencijoje asmenims.

Konferencijos sekretoriatas: Evelina Krakauskienė, tel. +370 37 326796.

Registruotis el. adresu: neokonferencijos@gmail.com, nurodant vardą ir pavardę, kontaktinį telefono numerį, darbovietę ar mokymosi įstaigą, pažymėti LNA narys ar ne. Gavus registracijos patvirtinimą, atlikti mokėjimą.

Registracijos mokesčių mokėti pavedimu į Lietuvos neonatologijos asociacijos sąskaitą: AB Swedbank sąskaita LT77 7300 0101 5626 3439, banko kodas 73000

Nurodyti mokėjimo paskirtyje: už LNA konferenciją dalyvio vardą, pavardę.

KVIETIMAS

2022 m. lapkričio 16 d. (trečiadienį) 10.00 val. kviečiame dalyvauti 2-oje mišrioje (kontaktinėje/nuotolinėje) tarptautinėje mokslinėje konferencijoje **Livestock Production – Recent Trends and Future Prospects** (Gyvulininkystė – naujausios tendencijos ir ateities perspektyvos).

Konferencija vyks LSMU Veterinarijos akademijos didžiojoje salėje, Tilžės g. 18, Kaunas.

Registracija į konferenciją vyks iki 2022-11-13.

Registracija

Dalyvaujantiems nuotoliniu būdu, prisijungimo duomenys bus išsiųsti vieną dieną prieš konferenciją.

Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas
prof. dr. Rolandas Stankevičius

Lietuvos mokslų akademija
prof. habil. dr. Henrikas Žilinskas